

Tekst: Jan Jaap Boontjes

NBA NIEUWS

NBA presenteert 'Cybersecurity Health Check' voor middelgrote bedrijven

Een nieuwe 'Cybersecurity Health Check' moet middelgrote bedrijven helpen om met cybersecurity aan de slag te gaan. Het instrument kan ook worden gebruikt door accountants, om het gesprek over digitale veiligheid te voeren.

Doel van de health check is om cyberkennis en ervaringen met een

breder publiek te delen. De checklist biedt concrete handvatten aan organisaties om inzicht te krijgen in hun staat van cyberbeveiliging. In de digitale wereld is het immers niet de vraag óf een organisatie krijgt te maken met een cyberincident, maar wanneer. Snel actie ondernemen helpt om de impact van een cyberaanval zo klein mogelijk te houden.

De accountant is wettelijk verplicht een oordeel te vellen over betrouwbaarheid en continuïteit van de ICT-systemen in een organisatie. De health check helpt om het gesprek over cybersecurity aan te gaan. Volgens NBA-voorzitter Marco van der Vegte moet de accountant zowel in zijn controlerende als adviserende rol aandacht geven aan betrouwbaarheid en continuïteit van ICT-systemen, inclusief mogelijke cyberrisico's. "Daarbij is de mens vaak de zwakste schakel, cultuur en gedrag verdienen daarom de aandacht."

Vijf domeinen

De Cybersecurity Health Check van de NBA is opgesteld als een checklist, gericht op vijf domeinen: identificatie, bescherming, detectie, reactie en herstel. De tool helpt bij het vaststellen van digitale 'kroonjuwelen' en het inventariseren van risico's, tot het inrichten van *back-up*-voorzieningen en een herstelplan om na een aanval zo snel mogelijk weer up en running te zijn.

De health check is het resultaat van een samenwerking tussen de big four accountantsorganisaties, die het instrument ontwikkelden op verzoek van de Cyber Security Raad (CSR). Ook de SRA en vijf middelgrote accountantskantoren werken mee aan het initiatief. Gezien het belang is besloten om het instrument onder NBA- en CSR-vlag te publiceren en te verspreiden onder NBA- en SRA-leden.

NEMACC onderzoekt of accountants gelukkig zijn

NEMACC, het kenniscentrum van de NBA en de Erasmus Universiteit, wil via onderzoek inzicht krijgen hoe gelukkig of ongelukkig accountants zijn ten opzichte van andere beroepsgroepen. En waar de schoen wellicht wringt.

Brits en Amerikaans onderzoek onder professionals laat zien dat

meer dan de helft van de accountants ongelukkig is op het werk. De opgedane kennis moet handvatten geven om het geluk binnen organisaties waar accountants werkzaam zijn te vergroten, aldus het kenniscentrum.

Het invullen van de vragen geeft deelnemers volgens NEMACC "inzicht in de eigen geluksbeleving"

op diverse terreinen. In het onderzoek worden vragen gesteld over persoonlijk welzijn, ervaringen binnen de organisatie waarin de deelnemer werkt, toekomstverwachtingen en persoonlijke eigenschappen. Onderzoekers van EHERO (Erasmus Happiness Economics Research Organisation) verwerken de gegevens tot een rapport.

NBA NIEUWS

Fraude: protocol en verplichte training

De Werkgroep Fraude van de NBA heeft een concept-fraudeprotocol ontwikkeld. Ook moeten accountants een verplichte training fraude volgen.

Verwachtingen van gebruikers van de jaarrekening over de rol van de accountant bij het ontdekken van fraude worden niet altijd waargemaakt. Het fraudeprotocol is ontwikkeld voor het aangaan van het gesprek met stakeholders en de beroepsgroep zelf. Doel is het overbruggen van de verwachtingskloof en het onderkennen van dilemma's. Het protocol benoemt 21 werka-

spraken over wat accountants ten aanzien van fraude moeten doen bij opdrachtacceptatie, risico-analyse, tijdens de controle zelf en bij aanwijzingen voor of vaststellen van fraude. Ook worden afspraken benoemd over fraudemelding en transparantie.

In vervolg op het fraudeprotocol wil de NBA in het voorjaar van 2019 een publicatie met *good practices* rondom het signaleren van fraude uitbrengen. Ook wordt gewerkt aan een onderzoeksrapport, gebaseerd op gesprekken met stakeholders en de uitkomsten van diverse enquêtes. Uiteindelijk moet in het najaar van

2019 een nieuw 'Expertisecentrum Fraude' worden ingericht.

Verplichte training Fraude

Het NBA-bestuur vindt het belangrijk dat alle accountants in de financiële keten fraude kunnen signaleren en zo nodig opvolging daaraan kunnen geven. Daarom is het voor alle accountants in 2019 verplicht om een training Fraude te volgen, behalve voor leden die in 2017 al de verplichte training Frauderisicofactoren hebben gevolgd. De training moet de bewustwording vergroten over wat het maatschappelijk verkeer van de accountant verwacht op het gebied van fraude.

Aangescherpte Veranderagenda Audit: meer accent op fraude en werkdruk

De Stuurgroep Publiek Belang heeft een geactualiseerde versie gepubliceerd van de Veranderagenda Audit, met daarin aangescherpte doelstellingen en nieuwe mijlpalen.

In juni 2017 is de eerste versie van de Veranderagenda Audit gepubliceerd. De sector koos hiermee voor een meer fundamentele en integrale aanpak van het hervormingsprogramma dat in 2014 in gang was gezet met de 53 verbetermaatregelen uit het rapport *In het publiek belang*. Bij de publicatie van de Veranderagenda werd aangegeven dat deze doorlopend zou worden geëvalueerd en aangepast. Belangrijk daarbij is het beeld en de waardering over de ingezette veranderingen bij externe stakeholders.

Een eerste aangepaste versie van de Veranderagenda verscheen in het najaar van 2017. De belangrijkste aanpassingen in de eind november gepresenteerde Veranderagenda Audit 2019-2020 zijn:

- een actievere houding ten opzichte van fraude, waarbij vragen van het maatschappelijk verkeer en het vermogen van de accountant centraal staan;
- een aangescherpt cultuurprogramma, met meer aandacht voor werkdruk en diversiteit;
- de aankondiging van een thema-onderzoek en een mentoringprogramma voor het niet-oob-segment, waarin niet-oob-kantoren intensiever worden begeleid in hun verandertraject. Kantoren die niet meedoen worden hier steviger op aangesproken.

De Veranderagenda Audit omvat zeven verbeterprogramma's, die deels een voortzetting zijn van eerdere programma's. De Stuurgroep stelt dat de sector zich met de geactualiseerde versie "tot het uiterste in wil spannen om de beoogde veranderingen te realiseren". De Stuurgroep Publiek Belang is een samenwerking tussen auditbestuurders van de oob-kantoren, bestuurders van niet-oob auditkantoren en bestuurders van de NBA.

NBA NIEUWS

Kennisgroep Accounttech gaat 'technologielandchap' in kaart brengen

De nieuwe kennisgroep 'Accounttech' van de NBA is samen met een groep experts begonnen om het 'technologielandchap' van het accountantsberoep in kaart te brengen. Ook wordt gewerkt aan een kalender voor 2019.

De oprichting van een kennisgroep 'Accounttech' en het opstellen van een innovatie-agenda vloeit voort uit de Vernieuwingsagenda van de NBA, die in het voorjaar van 2018 is gepresenteerd. Naast een intern NBA-projectteam is een expertgroep geformeerd van hoogleraren, vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, grote, kleine en middelgrote accountantskantoren en software-

leveranciers. Deze negentien experts zijn eind oktober voor het eerst bij elkaar gekomen, om het 'relevante technologielandchap' voor het accountantsberoep in kaart te brengen. De experts zijn eensgezind over de noodzaak van kennisontwikkeling, kennisoepassing en kennisdelen binnen de beroepsgroep.

Doelstellingen

Naast het in kaart brengen van de technologische stand van zaken wil de kennisgroep zich richten op het co-creëren van onderwijsprogramma's en handreikingen en richting geven aan permanente educatie. Ook wil zij een rol vervullen als 'onafhankelijk partner' bij het stimuleren van

ontwikkelingen die bijdragen aan een betere uitoefening van het beroep. Bijvoorbeeld het verhogen van de kwaliteit van *assurance* met behulp van *process mining*, *artificial intelligence (AI)* en robotisering.

Het in kaart gebrachte technologielandchap voor het beroep wordt als 'discussie- en inspiratiestuk' gedeeld via de websites van de NBA. Ook werkt de projectgroep aan een Accounttech-kalender voor 2019. Projectleider Accounttech is Erik Kolthof van de NBA (e.kolthof@nba.nl). Jan Wietsma is portefeuillehouder binnen het NBA-bestuur.

Instelling Commissie Toekomst Accountancysector

Minister Hoekstra van Financiën maakte tijdens de Accountantsdag 2018 bekend dat hij een 'Commissie Toekomst Accountancysector' instelt. Deze onafhankelijke commissie gaat onderzoeken hoe de kwaliteit van wettelijke controles kan worden verbeterd.

De Commissie Toekomst Accountancysector zal ook kijken naar mogelijke ingrepen in de manier waarop de sector is georganiseerd. De NBA verwelkomt de commissie, die een belangrijke rol kan vervullen om het brede maatschappelijke debat over structuurmodellen en mogelijke

NBA NIEUWS

In memoriam

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van negen collega's.

Cornelis Booster RA, Arnhem, overleden 17 juli 2018, 88 jaar

Tijpke Holwerda RA, Driebergen-Rijsenburg, overleden 21 oktober 2018, 76 jaar

Sander Koeleman RA, Bleiswijk, overleden 28 september 2018, 50 jaar

Ronald Petrus Gijsbertus van Bemmelen RA, Groningen, overleden 20 mei 2018, 54 jaar

Jan Hendrik van der Tol RA, Amersfoort, overleden 17 oktober 2018, 73 jaar

Wilhelmus Cornelis van Es RA, Leusden, overleden 8 november 2018, 62 jaar

Johannes Jacob van Hoorn RA, Hoevelaken, overleden 10 september 2018, 38 jaar

Antonius Johannes Cornelis van Maurik RA, Woerden, overleden 23 april 2018, 67 jaar

Hendrik Velzing RA, Nieuwleusen, overleden 7 juni 2018, 70 jaar

realiseren, aldus de NBA. Eén van de initiatieven betreft het analyseren van positieve en negatieve prikkels in de business-, verdien- en partnermodellen binnen de sector. Het resultaat hiervan wordt gedeeld met de nieuwe commissie.

Verkenning AFM

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) publiceerde gelijktijdig met de aankondiging van de minister een verkenning naar 'Kwetsbaarheden in de structuur van de accountancy-sector'. De NBA is van mening dat deze verkenning inzicht biedt in de potentiële risico's binnen de huidige structuren en gelooft dat de verkenning daarmee een bijdrage vormt aan de gedachtevorming over de structuurmodellen.

Hoewel het lopende verandertraject de tijd moet krijgen om haar vruchten af te werpen, steunt de NBA het uitgangspunt om continu de discussie te blijven voeren over verbetering van het accountantsberoep.

aanpassingen in de sector verder te brengen.

"Wij zijn voorstander van een zo breed mogelijke maatschappelijke discussie over de toekomst van het accountantsberoep", aldus NBA-voorzitter Marco van der Vegte. "We geloven dat deze commissie als katalysator kan dienen om uiteinde-

lijk tot een breed gedragen visie te komen. Als beroepsgroep zijn wij graag bereid om hierover met de commissie het gesprek te voeren."

Met de net geactualiseerde Veranderagenda Audit, uitgebracht door de Stuurgroep Publiek Belang, wil de sector zich tot het uiterste inspannen om de beoogde verandering te

Colofon accountant

Kwartaalmagazine van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

Achtste jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
drs. Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam, telefoon 020-3010368, e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

mr. Lex van Almelo, Bert Bakker, Jan Jaap Boontjes, Adrie Boxmeer, Ronald Bruins, drs. Geert Dekker, drs. Rob Heinsbroek, drs. Lieuwe Koopmans, dr. Luc Quadackers, Bart Reekers RA, Henk Vlaming, drs. Nart Wielard

BEELD

ANP, De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam, telefoon 020-3010323, prijs € 96 per jaargang, voor studerende € 48, losse nummers € 25, prijzen inclusief btw. Abonnementen kunnen op elk

gewenst tijdstip ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt opgezegd. Adreswijziging mailen naar boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie, Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter, telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2018 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Accountant bevat informatie en wen-

ken, die met de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie en wenken.

Wij hebben ons best gedaan om alle rechthebbenden met betrekking tot (foto)materiaal in dit magazine te achterhalen. Eenieder die meent dat zijn/haar materiaal zonder voorafgaande toestemming hier is gebruikt, verzoeken wij om zich tot ons te wenden.

